

Pep Lleonart: “Vaig sentir que la muntanya em contestava”

Ds, 17/10/2020 per Catalunya Religió

(Josep Gordi -CR) En **Pep Lleonart** va néixer a Manresa, va treballar a Barcelona, però viu, des de fa molts anys, a la Bartra, a les muntanyes de Prades. Gestiona, amb la seva família, aquest refugi i, a la vegada, millora els seus entorns amb gran cura. Es difícil definir una persona que als setanta-dos anys segueix tenint moltes inquietuds: alpinista, escalador, professor de Tai Chi, amant de la natura... Amb ell publiquem l'última conversa de la col·lecció [Natura Sagrada](#).

Hi hem parlat a les muntanyes de Prades, al peu d'un teix molt vell que anomena l'avi. De ben segur, el lloc més curiós on hem fet una entrevista: asseguts damunt les arrels del teix i dins d'un clot que havia protegit el creixement d'aquest arbre sagrat.

Quins records té de la natura quan era un infant?

L'acompanyament del meu pare. Cada diumenge el meu pare em treia a caminar pel bosc, cap a la riera... Li agradava portar-me a racons especials o curiosos. Quan hi arribaven, m'explicava coses. Per tant, en guardo un record molt bonic. També cal esmentar que vaig patir una tuberculosi als cinc anys. Els metges van dir als meus pares: “Si voleu salvar aquest nen, l'heu de portar a un poble de secà i treure'l de la humitat de Manresa”. Els meus pares em van portar a Calders. Allà va començar una descoberta dels entorns, és a dir, a córrer pel bosc, caure, pelar-me els genolls, buscar pinyes... així com endinsar-me en la vida rural d'aquella època.

El seu pare el considera un dels seus mestres?

Me'n sento molt agraït. Va obrir-me la porta de la natura. Ell treballava al banc, però mai va voler cap càrrec. El seu desig era mantenir-se com a escriptor ras. La seva principal afició era anar a pescar als rius i rieres propers a Manresa. Aquesta

afició, en els moments més difícils de la postguerra, els va permetre, alguns dies, portar quelcom “especial” a taula.

Era un home tranquil?

Sí. Una vegada quan jo ja era revolucionari i comunista, va dir-me: “L’única llibertat que tens és triar si vols cadenes de ferro o d’or”. Aquest advertiment, em va ajudar a entendre que la llibertat és quelcom més profund.

La muntanya ha sigut molt important per vostè?

Sí. De jovenet vaig inscriure’m a un grup escolta. Recordo que quan vaig demanar permís al pare, ell va posar-me com a condició que no anés mai a escalar. La vida amb els escoltes em va portar a conèixer el Pirineu, el Prepirineu, a fer campaments, travesses... Les imprudències més grans de la meua vida les vaig fer amb els escoltes.

Els escoltes promovien els vincles emocionals i espirituals amb la natura?

Sí. Eren molt catòlics. La relació amb la natura era de respecte, d’una gran sensibilitat, de contemplació... En definitiva, promovien una vivència de la natura com si fos un espai sagrat. També, a l’hora de fer els campaments, hi havia un ensenyament de les manualitats molt interessant i que m’ha estat molt útil. He de reconèixer, que no vaig complir la promesa feta als meu pare. Un dia, quan tenia setze anys i havíem d’anar a Montserrat amb els escoltes, em vaig equivocar de dia i em vaig trobar tot sol a l’estació de Manresa. Curiosament, aquell dia el Centre Excursionista del Bages feia un curset d’escalada i com que coneixia un dels professors, aquest va proposar-me aprofitar el curset i allà van augmentar els meus interessos amb la muntanya. Més endavant, em vaig sincerar amb el meu pare i amb el temps ho va acceptar. Un dia va explicar-me que cada dia per anar a treballar passava per davant d’un aparador on hi havia una fotografia meua dalt d’un cim de l’Himàlaia i s’aturava un moment per mirar-me i saludar-me ja que en aquell temps jo vivia a Barcelona.

Quina va ésser la seva primera gran expedició?

L’any setanta vam anar a escalar una paret verge de l’Elbrús, al nord de l’Iran. Tot i que no vam aconseguir fer-la fins dalt. El 1973 vaig participar en una ascensió a un pic de set mil metres, el Tiritx Mir Oest de 7500 m, la muntanya més bella i esvelta que mai havia escalat, era com un dit blanc immaculat, que dret al cap em permetia, emotivament, de tocar el cel. Era a la serralada de l’Hindu Kush, al nord del Pakistan. El 1976 vam anar al Makalu (8483 m), al Nepal, tot i que jo no vaig arribar al cim ja que em vaig passar quinze dies amb tos al campament base i això va dificultar molt la meua aclimatació. Allà vaig tenir la meua primera experiència de comunicació amb la muntanya. Recordo que al tombar d’un roquissar va aparèixer, de cop i volta, el Makalu amb tota la seva immensitat i espectacularitat. Em vaig sentir corprès, bocabadat, gairebé esmaperdut i amb ganes de tornar a casa. Aquell impacte encara el recordo perfectament. Era una muntanya immensa, fora de les meves possibilitats i capacitats. Quan em vaig adonar que tots els meus companys continuaven caminant, vaig respirar fondo i amunt. Al cap de quinze dies i després de millorar la meua salut vam intentar fer un altre cim de vuit mil metres i convertir-nos en un equip de suport als que tornaven del cim principal. La veritat és que no vaig superar els 7500 metres i els que venien del Makalu van

poder tornar.

Què va significar a nivell emocional aquell contacte amb els cims de l'Himàlaia?

En primer lloc, aprendre a visualitzar el perill i prendre les decisions correctes. D'altra part, de dins em va sortir parlar amb la muntanya i vaig sentir que em contestava, no amb paraules ni amb cap raig de llum. Dins meu sentia unes paraules que no eren meves. Jo demano a la muntanya permís per ascendir-hi, i si ens respectava, jo també ho faria. I, d'altra part, prometia no tornar a intentar fer un vuit mil. Dins meu vaig sentir: Endavant, confia. No eren paraules meves. A partir d'aquell dia he tingut experiències semblants.

Per tant, no ha fet cap vuit mil.

Exacte. Hi ha un sostre, un límit físic que m'impedeix progressar. El meu està als 7500 metres. I si intentes passar aquest llindar pots patir problemes físics molt greus, com una trombosis. Vaig entendre que no podia passar aquella alçada ja que si no em quedaria per sempre allà.

Va tornar a l'Himàlaia?

No. Vaig estar a punt, però, de nou, vaig sentir aquella veu o, millor dit, aquell jurament o pacte que havia fet amb la muntanya. Sí que he fet algun trekking, com el que segueix la glacera del Baltoro, però sense cap intenció de fer cim.

A partir d'aquella experiència, sempre ha mantingut un diàleg amb la muntanya?

Sí. No només amb la muntanya, sinó també amb els éssers que hi viuen. Per exemple, on som ara, a prop de casa (La Bartra) hi ha aquest teix molt vell que anomeno l'avi, al qual visito molt sovint, parlo amb ell i sento que està content d'escoltar-me.

L'escalada no la va deixar?

No, ara bé, sempre he mantingut el mateix cerimonial de demanar permís abans d'enfilar-me. Recordo que, en una ocasió, vaig explorar una vall poc coneguda al Pirineu central i quan em sentia totalment perdut, deia: "Va muntanya ajuda'm una mica!" I aquest diàleg em va permetre relaxar-me i acabar trobant el pas que necessitava. Em deixava guiar i confiava amb les meves cames, mans i la intuïció. També, cal precisar, que no sempre m'ha funcionat. Ara bé, la natura, sempre m'ha generat una atracció. Ara recordo un dia que caminàvem amb l'Àngels per la serra de Cardó i seguïem un sender que anava a l'ermita cremada, però no ho sabíem. Simplement ens havíem posat a caminar per saber fins on arribava aquell corriol. Caminàvem per un bosc i et senties abraçat pels arbres. De cop i volta vaig notar una sensació molt forta de que no estava sol. M'anava girant com si em seguís algú. Darrera meu caminava la meva companya a uns vint-i-cinc metres i quan ens vam retrobar, li vaig preguntar: "Com t'has sentit?" I ella em contesta: "Que hi ha algú més!" Tots dos havíem sentit el mateix. El que m'agrada és la meravella del misteri.

Imagino que aquest misteri també el va notar a l'Himàlaia?

Ho vaig sentir de forma molt potent fa uns quatre anys quan vam caminar resseguint la glacera del Baltoro. Allà estava corprès d'aquella immensitat i intentava situar-me al final del grup per viure en silenci aquella grandiositat. Allà vaig sentir, de forma molt clara, la presència viva de la muntanya i els mateixos sentiments viscuts al Makalu: us admiro, us respecto i gràcies per existir.

Després de l'experiència del Baltoro, imagino que valora, cada cop més, el silenci, com a actitud per transitar entre les muntanyes i per la natura?

Sí. Sempre penso que el cervell no para mai de treballar. Hi ha persones que tots aquests pensaments els hi surten per la boca amb una gran facilitat, fins i tot quan caminen pel bosc o per la muntanya. Una vegada, davant d'una colla que no callaven, els vaig dir: "Us imagineu escoltar a Mozart en concert i no parar de parlar?" El silenci és la forma més fàcil i planera d'escoltar la muntanya o la natura.

Avui m'ha portat a seure al costat d'un vell teix. Per què?

Per mi tota la natura és sagrada. Però no tota la natura és lliure. Pensa en les plantes i arbres d'un parc urbà. Hi ha llocs que, a més a més, de sagrats són especials. Aquest n'és un.

Imagino, que, de tant en tant, ve a saludar l'avi?

Sí. A vegades sol, en altres ocasions acompanyat.

Hi ha persones que diuen que la natura és vibració, energia... La perceps?

Sí. Però cal, abans de res, no desitjar res. Simplement ser-hi i callar. Deixar de prestar atenció als teus pensaments i obrir-se. En el Tai Chi, treballem per deixar el buit a dins. Si hi ha buidor i podem sentir el misteri. Per comunicar-se amb la natura cal la buidor, un obrir-se... Per tant, quan ens acostem a la natura, cal primer netejar-se, buidar-se i després un pot començar a deixar-se embadalir o captivar per la natura i, tot seguit, respirar, que és la millor manera de fusionar-se amb el que t'envolta. Contemplar i deixar-se contemplar.

He llegit que la seva passió per Orient va començar amb la lectura del llibre del Tao que va trobar-te en una llibreria.

És cert, però ja havia començat a practicar ioga i després Tai chi. Tenia un amic llibreter, que cada setmana l'anava a veure i xerràvem. Un dia va dir-me que tenia un llibre per mi. L'obro i començo a llegir i tot seguit decideixo endur-me'l a casa. Era el llibre del Tao.

Tant la pràctica del Tai Chi com la lectura del Tao, l'han ajudat a relacionar-se amb la natura?

Em vaig adonar que els meus moviments de Tai Chi responien a estímuls subtils i no era el mateix moviment a la natura que dins d'una sala. Aquesta constatació em va portar a practicar més en espais naturals i a fixar-me en quins estímuls rebia i com reaccionava el meu cos. Desxifrar aquests estímuls, entendre'ls.

La lentitud dels moviments del Tai Chi ajuden a desxifrar-los?

A la natura no podem anar-hi amb presses. Els únics que hi corren són alguns animals o una roca que es desprèn de la muntanya. Tots volem la casa coberta com més aviat millor, però cal fer primer els fonaments i, lentament, aixecar les parets fortes i segures.

Tenir clar que la natura és sagrada, com condiciona el seu comportament o la seva relació amb el medi natural?

A mi m'agrada molt passejar per dins dels boscos. En ocasions, m'adono que el bosc no em deixa passar ja que creix tant ufanosament que s'ho fa tot seu. D'entrada ho respecto. Però, si em trobo en un lloc on necessito passar-hi tot sovint, tal com feia amb les muntanyes, els dic als arbres i arbustos: "Fem un pacte. Deixa'm tallar-te aquesta branca i així tu podràs continuar creixent i jo podré obrir un camí per passar-hi". La comunicació amb la natura és la clau perquè esdevingui tota ella, la gran mestra silenciosa, que pot ser per a tots nosaltres.